

การสร้างสถานการณ์จำลอง :
ปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษา

นายปัญญา ศิริโรจน์

002856

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

I 16549182

SIMULATION IN TEACHING PROBLEMS: TEACHING SOCIAL STUDIES.

Mr. Punya Sirirogana

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
For The Degree of Master of Education

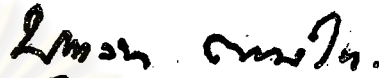
Department of Audio Visual Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักศึกษานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

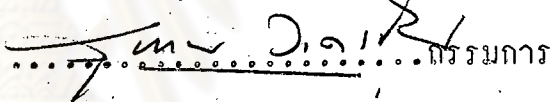

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ไพพร คุณาวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง
ผู้วิจัย

การสร้างสถานการณ์จำลองปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษา
นายปัญญา ศิริโรจน์
แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2517

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมาย

การสร้างสถานการณ์จำลองปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษา มีวัตถุประสงค์
ดังนี้

1. จัดสร้างสถานการณ์จำลองปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษา 4 ปัญหา
ดังนี้

- 1.1 ปัญหาการทำกิจกรรมร่วมกันของเด็ก
- 1.2 ปัญหาการไขข้อปกรณการสอนวิชาสังคมศึกษา
- 1.3 ปัญหาเนื้อหาวิชามากเกินไป
- 1.4 ปัญหาการใช้แหล่งความรู้ชุมชน

2. นำสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นให้นักศึกษาทดลองใช้ฝึกแก้ปัญหา
เพื่อหาประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างสถานการณ์จำลองและเทคนิคต่าง ๆ ของ
สถานการณ์จำลอง หลังจากนั้นนำแบบของสถานการณ์จำลองมาประยุกต์
ให้เข้ากับปัญหาทั้ง 4 ปัญหาที่ตั้งขึ้น แลวนำมาประชุมพิจารณาถึงปัญหา
ที่นำมาสร้างสถานการณ์จำลองโดยใช้สื่อต่าง ๆ ตามลำดับ คือ
(1) เทปบันทึกภาพ (2) การบรรยายเรื่องราว (3) การแสดงบทบาท
(4) สไลด์ชุดประกอบคำบรรยาย เสร็จแล้วจึงทำการประเมินผล

คุณภาพสถานการณ์จำลองโดยผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาสถานการณ์จำลอง
ที่จัดสร้างขึ้น หลังจากนั้นจึงทำการทดลองหาประสิทธิภาพกับนักศึกษา
ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ผ่านการเรียน
วิชาการระเบียบวิธีสอนมาแล้ว

ผลการวิจัย

จากการทดลองใช้สถานการณ์จำลองของนักศึกษาปรากฏว่า
สถานการณ์จำลองเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สามารถนำมาใช้ฝึกแก้ปัญหา
การเรียนการสอนก่อนที่จะออกไปฝึกสอนได้ จากแบบสอบถามความ
คิดเห็น นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำสถานการณ์จำลองมาใช้ฝึก
แก้ปัญหาก่อนที่จะออกไปฝึกสอนจริง และให้ความเห็นว่าสถานการณ์
จำลองที่สร้างขึ้นเป็นแบบสไลด์ชุดประกอบคำบรรยายและการเขียนเล่า
เรื่องราวมากที่สุด รองลงมาคือ สถานการณ์จำลองที่สร้างเป็นบทโทรทัศน์
และเห็นด้วยน้อยที่สุดคือสถานการณ์จำลองที่เป็นการแสดงบทบาท
สถานการณ์จำลองที่สามารถนำมาใช้ฝึกแก้ปัญหาการเรียนการสอนของ
นักศึกษา ก่อนที่จะออกไปฝึกสอน ดังนั้นควรที่นักเทคโนโลยี นักการศึกษา
และผู้บริหารการศึกษาควรจะพิจารณาส่งเสริมให้มีการสร้างสถานการณ์
จำลองและการใช้สถานการณ์จำลองในระดับชั้นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
เพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒

Thesis Title .: A Simulation Technique:
 Problems in Teaching Social Studies

Name .: Mr. Punyá Sirogana

Academic Year .: 1974

ABSTRACT

Purpose .: The purpose of this study was two fold:

(1) to construct a model simulating the
problems involved in teaching Social Studies
such as

- 1.1 The organization of student activities
- 1.2 to identify problems involved in the
uses of and operation various visual and
materials
- 1.3 to structure text books content over the
length of the term, stressing important aspects
and giving less time to minor details
- 1.4 Problems in Utilization of community
Resource.

(2) to evaluate the models with selected fourth
year university students

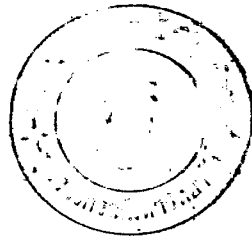
Procedure : First, the author reviewed the background of simulations and simulation techniques. Second, He then proceeded to apply these techniques to the four educational problems as outline in his purpose. Third, these selected teaching Social Studies Problems were conferred with the committee for Simulation Model Production for Approval. Fourth, the Models on selected problems were made on a Videotape, written incident, role playing and a Slide Tape Synchronize. Fifth, the completed models were validated by the Validating Committee, and following the models were tried with 50 randomly selected Fourth year student who have already taken the course "Teaching Methods" to findout their effectiveness.

Major Finding : Most student who had paticipated in the tryout accepted the advantaged of the simulation models in providing pre-teaching experiences in solving teaching problems. The students agreed that these simulation models. along with other simulation models

should be given to the student teacher before starting their practice teaching in the real situations, and most students agree that the model of Role Playing is good, the model of video tape are better, and the best is Written Incident and Slide Tape Synchronized.

Recommendation : The simulation models have proved to be effective in providing Pre-teaching experience, the teacher training colleges are encouraged to employ more of simulation techniques in teacher training. Furthermore, research in production and utilization of simulations should be promoted fore more effective simulation models in the future.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การสร้างสถานการณ์จำลองปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษาซึ่งเป็นผลงานค้นคว้าวิจัยอันเป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาโทมหาบัณฑิต ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สำเร็จจุดลงไปด้วยดีก็ด้วยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน อาทิเช่น อาจารย์ไพพร คุณาวุฒิ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา อาจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้ชวนให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการสร้างสถานการณ์จำลองและให้คำแนะนำเนื้อหาเป็นอย่างดี อาจารย์สุภาพ วาดเขียน ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และอาจารย์อุทัย บุญประเสริฐ ได้กรุณาอบเอกรสารประกอบการค้นคว้า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

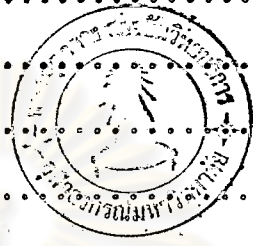
อนึ่งผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือทั้งทางค่าน้ำกำลังใจและค่าน้ำกำลังเงินจากคุณวิชัย และคุณพานี ศิริโรจน์ ซึ่งเป็นคุณพ่อและคุณแม่ของผู้วิจัยเอง ตลอดจนทั้งได้รับความร่วมมือจากนิสิตปริญญาโทและปริญญาตรี แผนกวิชาโสตทัศนศึกษาในการจัดสร้างสถานการณ์จำลอง ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ให้ความช่วยเหลือในการทดลองเป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิและจากนักเรียนหลายท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นายปัญญา ศิริโรจน์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
รายการภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ความจำกัดของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
ประโยชน์และความสำคัญของการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	9
การวิจัยอื่นที่คล้ายคลึงและเกี่ยวข้อง.....	11
บทที่ 2 การศึกษาขั้นมูลฐาน.....	20
ประวัติความเป็นมา.....	20
หลักในการพิจารณาออกแบบสถานการณ์จำลอง.....	23
ลำดับขั้นที่เราจะนำมาพิจารณาในการออกแบบสถานการณ์จำลอง.....	24
ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการสร้างสถานการณ์จำลอง.....	27
สไลด์ชุดประกอบคำบรรยาย.....	30
การแสดงบทบาท.....	39
การเขียนเล่าเรื่องราว.....	45

สารบัญ (ต่อ)

ญ

หน้า

	ประวัติความเป็นมาของโทรทัศน์.....	46
	โทรทัศน์การศึกษา.....	50
	ประวัติโทรทัศน์การศึกษาในประเทศไทย.....	53
บทที่ 3	วิธีดำเนินงาน การรวบรวมข้อมูลและการสร้างสถานการณ์จำลอง.....	56
บทที่ 4	การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	87
	บรรณานุกรม.....	92
	ภาคผนวก.....	96
	ประวัติการศึกษา.....	129

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตาราง

หน้า

1.	แสดงความคิดเห็นวิธีการที่จะสอนให้ <u>ผู้เรียนรู้จักคุณค่าและประโยชน์</u> ของแหล่งความรู้ชุมชน.....	66
2.	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลำดับชั้นการสอนเรื่องแหล่งความรู้ชุมชน...	67
3.	แสดงวิธีพิจารณาเลือกแหล่งความรู้ชุมชน.....	68
4.	แสดงวิธีแก้ไขให้นักเรียนใช้แหล่งความรู้ชุมชน.....	69
5.	แสดงวัตถุประสงค์การใชแหล่งความรู้ชุมชนของนักเรียน.....	70
6.	แสดงประโยชน์ของพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้ชมในบทโทรทัศน์.....	71
7.	แสดงวิธีการแก้ไขการเลือกนักเรียนออกมาเป็นตัวแทน.....	72
8.	แสดงวิธีการที่จะให้นักเรียนอาสาออกมาเป็นตัวแทนหน้าชั้นเรียน.....	73
9.	แสดงวิธีแก้ให้นักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน.....	74
10.	แสดงประโยชน์ของหัวข้ออภิปรายท้ายบทโทรทัศน์.....	75
11.	แสดงประโยชน์ของหัวข้ออภิปรายหลังการแสดงบทบาท.....	76
12.	แสดงวิธีการแก้ผู้เรียนเบื่อการทบทวน.....	77
13.	แสดงวิธีแก้การเบื่อเนื้อหาของผู้เรียน.....	78
14.	แสดงวิธีแก้เนื้อหาสอนมากเกินไป.....	79
15.	แสดงประโยชน์ของการสอนแบบหน่วย.....	80
16.	แสดงประโยชน์ของหัวข้ออภิปรายท้ายบทเรื่องการเปลี่ยนแนวการศึกษา	81
17.	แสดงวิธีการปรับปรุงตนเองหลังจากการศึกษาจากสถานการณ์จำลองที่ เป็นการเขียนเล่าเรื่องราว.....	82

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตาราง

หน้า

18.	แสดงวิธีการเตรียมอุปกรณ์ในการสอนเพื่อแก้ปัญหาหลังจากใช้ สถานการณ์จำลอง.....	83
19.	แสดงวิธีการแก้ปัญหาเมื่อเด็กนักเรียนขาดเรียน.....	84
20.	แสดงวิธีแก้ปัญหาเมื่อมีนักเรียนตามเรื่องการเปลี่ยนวิธีสอน.....	85

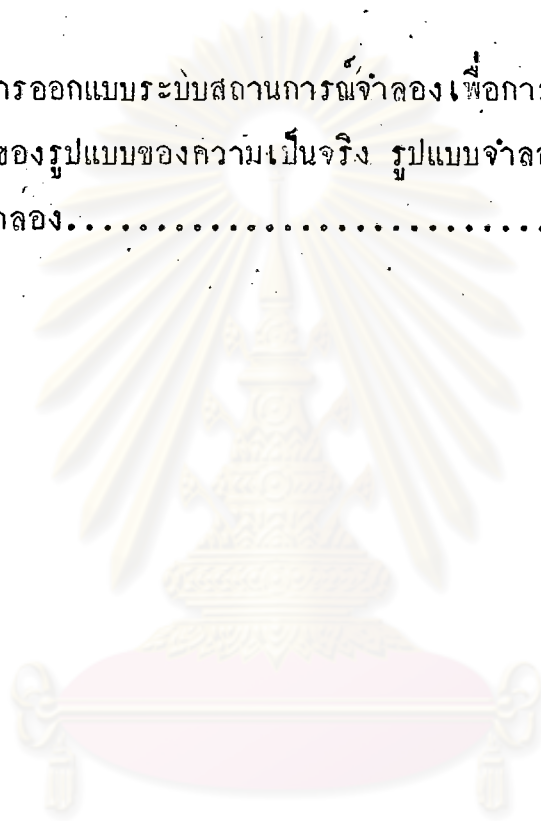
คุรุวิทยาลัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการภาพประกอบ

หน้า

1. ลำดับชั้นในการออกแบบระบบสถานการณ์จำลองเพื่อการสอน..... 28

2. ความสัมพันธ์ของรูปแบบของความเป็นจริง รูปแบบจำลองและ
สถานการณ์จำลอง..... 29

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย